

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Veroniky Juříčkové v právní věci navrhovatele: **Mgr. D. Z.**, proti odpůrci: **Ministerstvo zdravotnictví**, sídlem Palackého náměstí 4, Praha 2, o námitce podjatosti vznesené navrhovatelem v řízení vedeném u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 8 Ao 5/2022,

t a k t o :

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Petr Mikeš, JUDr. Milan Podhrázký a Mgr. Jitka Zavřelová **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 8 Ao 5/2022.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Navrhovatel podal dne 11. 1. 2022 u Nejvyššího správního soudu návrh na zrušení opatření obecné povahy vydaného odpůrcem dne 29. prosince 2021, č. j. MZDR 14601/2021-34/MIN/KAN, k ochraně obyvatelstva před dalším rozšířením onemocnění Covid-19 způsobeného novým koronavirem SARS-CoV-2, a to v rozsahu čl. I bodu 9, 10, 11, 13 a 15.

[2] Poté, co navrhovateli bylo ze strany soudu doručeno poučení o složení rozhodujícího senátu a o možnosti namítat podjatost těchto osob, zaslal navrhovatel soudu návrh na vyloučení soudců a asistentů, kteří se podíleli na zpracování připomínek k návrhu novely pandemického zákona, tedy zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění COVID-19 a o změně některých souvisejících zákonů. Podle navrhovatele z připomínek plyne, že by mimořádná opatření měla mít formu jiného právního předpisu. V důsledku toho by ale nebyla soudy přímo přezkoumatelná, a v připomínkách se tudíž usiluje o snížení rozsahu soudní ochrany jednotlivců. U soudců či asistentů, kteří připomínky připravili, tak nejsou dány záruky nestranného rozhodování, neboť jde o osoby evidentně zaujaté a usilující všemi způsoby o to, aby mimořádná opatření nebyla rušena. Navrhovatel pak s odkazy na judikaturu Ústavního soudu a Evropského soudu pro lidská práva připomíná, že podjatost soudce se má zkoumat

v subjektivním a objektivním testu nestrannosti, přičemž v objektivní rovině musí být vyloučeny oprávněné pochybnosti o nestrannosti soudce. V sázce je totiž důvěra, kterou soudy musí vzbuzovat u veřejnosti i u účastníků řízení.

[3] Dle rozvrhu práce Nejvyššího správního soudu byl návrh na zrušení mimořádného opatření přidělen k rozhodnutí osmému senátu ve složení JUDr. Petr Mikeš, JUDr. Milan Podhrázký a Mgr. Jitka Zavřelová. Soudce JUDr. Petr Mikeš k námitce podjatosti uvedl, že se za podjatého nepovažuje a žádný vztah k věci ani navrhovateli nemá. Případný podíl na zpracování připomínek k novele pandemického zákona nesvědčí o poměru k věci (návrhu na zrušení konkrétního mimořádného opatření), k účastníkům ani k jejich zástupcům. Z připomínek nadto jasně vyplývá, že změnu formy opatření by musela doprovázet i náležitá úprava jejich přezkumu, kterou by mohl i nadále vykonávat Nejvyšší správní soud, jak to připouští čl. 87 odst. 3 Ústavy, přičemž úprava aktivní legitimace je obdobně jako v případě opatření obecné povahy věci zákonodárce. Konečně uvedený soudce konstatuje, že se na zpracování připomínek podílel čistě neformálně, a to sdělením svého názoru jejich zpracovateli. Soudce JUDr. Milan Podhrázký a soudkyně Mgr. Jitka Zavřelová pak shodně uvedli, že se nepovažují za podjaté, nemají žádný vztah k věci ani k navrhovateli a na zpracování připomínek k novele pandemického zákona se nepodíleli.

II. Právní posouzení Nejvyššího správního soudu

[4] Nejvyšší správní soud výše uvedené navrhovatelčino podání posoudil podle jeho obsahu jakožto námitku podjatosti vůči těm soudcům, jejichž rozhodování ve věci připadá v úvahu, tedy těm, kteří mají dle rozvrhu práce o návrhu rozhodnout. Soud dále shledal, že námitka podjatosti byla uplatněna včas, přičemž jsou splněny i další podmínky nutné pro rozhodnutí o ní.

[5] Námitka podjatosti není důvodná.

[6] Při posouzení důvodnosti námítky podjatosti vycházel Nejvyšší správní soud z § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), podle kterého jsou soudci „*vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti [...]*“. Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. musí být námitka zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována.

[7] Je třeba předeslat, že při úvahách o vyloučení soudce je nutno postupovat velmi obezřetně, protože jde o výjimku z ústavní zásady, podle které nesmí být nikdo odňat svému zákonnému soudci, neboť příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak, jak zákon a na něj navazující rozvrh práce určuje osobu zákonného soudce (příslušného soudního oddělení, senátu), je tato příslušnost zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci lze proto jen výjimečně a ze závažných důvodů, které mu, alespoň potenciálně, brání rozhodnout v souladu se zákonem, nezáužatě a spravedlivě (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 4. 2003, č. j. Nao 19/2003-16).

pokračování

[8] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu plyne, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o této otázce je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem osob zúčastněných na řízení vedou. K vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01). Na uvedená východiska ostatně odkazuje i návrhovatel.

[9] Návrhovatel odůvodňuje námitku podjatosti tím, že soudci, kteří se podíleli na zpracování připomínek k novele pandemického zákona, dle jeho přesvědčení usilují o omezení přístupu jednotlivců k soudnímu přezkumu mimořádných opatření, a tedy mají zájem na tom, aby tato opatření nebyla rušena.

[10] Nejvyšší správní soud v první řadě konstatuje, že případný podíl soudců na zpracování dotčených připomínek by v obecné rovině nebyl důvodem pro shledání jejich podjatosti. Vyjádření názoru na to, jakou právní formu by měl zákonodárce pro mimořádná opatření zvolit, totiž nijak nevypovídá o tom, jak soudce bude přistupovat k návrhu na zrušení mimořádného opatření, jehož forma se řídí dosavadní právní úpravou. I kdyby se tedy dotčení soudci podíleli na předmětných připomínkách, nesvědčilo by to o jejich poměru k věci (a pochopitelně ani k účastníkům řízení či jejich zástupcům) a nezakládalo by to důvod k jejich vyloučení.

[11] Nadto, jak dotčení soudci uvedli, se na zpracování připomínek žádný z nich nepodílel (sdělení názoru zpracovateli připomínek za takový podíl pokládat nelze). Ani v tomto ohledu tak není námitka návrhovatele důvodná.

[12] Návrhovatel nepřednesl žádné další konkrétní důvody, pro které by výše uvedení soudci měli být pro svůj vztah k věci z jejího projednávání a rozhodnutí vyloučeni. Lze tedy uzavřít, že námitka návrhovatele neobsahuje žádné skutečnosti, které by bylo možno podřadit pod důvody podjatosti ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s. Ani z vyjádření soudců neplyne nic, co by mohlo založit pochybnost o jejich nepodjatosti. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že vznesenou námitku podjatosti neshledal důvodnou.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 2. února 2022

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu